

Веселина Сариева: „Няма как да вървиш напред сам без публиката“

Публикувано на 05.07.2016 от admin

Или какво кара фондация „Отворени изкуства“ и галерия SARIEV Contemporary да продължават и да разширяват с общата си образователна програма вече осем години.

Преди около осем години [фондация „Отворени изкуства“](#) и галерия [SARIEV Contemporary](#) в Пловдив стартират Artnewscafe бюлетин – тогава печатно месечно издание, което помества новини за арт събития в цялата страна – от София до Русе и от Пловдив до Шабла. На пръв поглед може и да не звучи като нещо особено – има безброй медии, вестници, сайтове, телевизии и радиа. Но ето, че осем години по-късно бюлетинът е все така „нишов“, важен и полезен, дори може би още по-необходим – просто защото все по-малко медии пишат за изкуство, а тези с национално покритие рядко дори забелязват, че събития се случват и извън София.

През 2015 г. Artnewscafe бюлетин се разрасна и в платформа за критически текстове за изкуство, която цели да подпомага млади автори. Главният редактор на бюлетина, Светла Петкова, започва да работи с екип от млади стажанти, които за по-малко от година превърнаха новия сайт в едно от малкото останали медийни пространства, посветени на съвременен изкуство и критика. Първото поколение сега застъпва и миналогодишните стажанти Радослав Механджийски и Теодора Константинова поемат информационната част, а главният редактор Светла Петкова ще продължава да работи по критическото съдържание.

Artnewscafe бюлетин обаче далеч не е единствената образователна инициатива на фондация „Отворени изкуства“ (ФОИ) и галерия SARIEV Contemporary (SC), той бележи само началото на серия от проекти,

обединени в общата им образователна програма. Макар и публиката не винаги да вижда връзката между бюлетина, различните проекти във „Въведение в съвременното изкуство“ или Колекционерския форум, те всички са свързани от една обща цел – образование и създаване на съзнание за съвременно изкуство.

Нашият редактор Радослав Механджийски разговаря с Веселина Сариева, съ-основател и директор на ФОИ и SC, за разнообразните им проекти и защо съвременното изкуство в България не може без образованието.

Началото – Образователен курс София, 2011

Радослав Механджийски: *Как започна всичко? Какво провокира в най-голяма степен желанието ви, заедно с майка ти Катрин Сариева, да инициирате подобни образователни проекти?*

Веселина Сариева: Усилията ни в тази посока възникнаха преди всичко от необходимостта от достъп до съвременното изкуство. Когато няма образование в тази посока, то се капсулира и трудно излиза от кръга на професионалисти, които работят в сферата. Искахме да изградим около себе си една по-широка публика от интелигентни и заинтересова хора, които не е нужно да са художници или куратори, за да оценят стойността на съвременното изкуство. Необходимо е то да бъде представено достъпно, за да се събуди интерес, след което продължаваме, за да изграждаме не само знание, но и съзнание за съвременното изкуство. Разбира се, като галерия за съвременно изкуство (2011 галерия „Сариев“ премина към новата концепция и име SARIEV Contemporary) ние, но и изобщо всички, които работим в сферата на съвременното изкуство, имаме нуждата да показваме работата си пред все по-голяма аудитория, която да е адекватна, и заинтересувана, да оценява, но и да има способността да рефлектира и критикува.

Да не забравяме и факта, че започнахме с галерия „Сариев“ през 2004 г., а работата по [Нощта на музеите и галериите](#) – през 2005 г. Тогава сцената за съвременно изкуство беше още по-уединена и малка от сега. Пространството беше толкова малко, имяхме просто нужда да разширим дейността си, да работим с по-големи мащаби – а няма как да вървиш напред сам без публика, съмишленици и т.н.

Не на последно място бяхме и провокирани от изключително талантивите, млади и свежи куратори, като например Светлана Куюмджиева, Вера Млечевска и Весела Ножарова, които имаха какво да кажат, но нямаха поле за изява. И така стартирахме заедно първия образователен курс „Въведение в съвременното

изкуство“.

Смятахме, че да работим за образование в сферата на съвременното изкуство е и начин да опознаем по-добре средата, в която се намираме и която знаем, че може да се развие и да се превърне в полето на възможности, за което продължаваме да мечтаем.

Някои от лекторите във „Въведение в съвременното изкуство“ досега

Р.М.: *Отдавна имаш наблюдения върху процесите в съвременното изкуство извън страната – оказали се този опит полезен и по отношение на образователните програми?*

В.С.: Не бих казала, че чуждестранни влияния са оказали кой знае какъв ефект върху образователните ни програми. По-скоро важни бяха наблюденията например за структурите на музеите в чужбина, как функционират, как винаги си добре дошъл и не ти е нужно специално познание, за да разбереш и вникнеш в това, което ти се предлага.

Р.М.: *Какво отражение дава съвкупността от коментираните образователни проекти върху живота на българското съвременно изкуство и какви други положителни промени би искала да виждаш напред?*

В.С.: Съвременното изкуство вече е много по-достъпно. Мнението, че то е елитарно и неразбираемо, не се среща толкова често. Поне така се надявам! Но наблюдавам, че то навлиза в различни сфери на живота, вече можеш да прочетеш за някой съвременен художник в медиите или да видиш репортаж по телевизията. Преди години това беше невъобразимо трудно. Точно заради нагласата, че е сложно, че е трудно достъпно и прочие. Но ето, вече почти 10 години работим за образование, информираност, изграждане на публика. Всичките ни проекти – независимо дали става дума за „Въведението“ в София и Пловдив, Artnewscafe бюлетина или издателския ни проект за първата билингвална история на българското съвременно изкуство, ние винаги целим съдържанието да е достъпно – събитията ни са безплатни, езикът е винаги неакадемичен и достъпен. Това е изключително важно. И мисля, че има резултат.

Ако съвременното изкуство се е отворило и е станало по-достъпно, то това е резултат от усилията на много организации, художници и куратори, но се радвам, че ние успяваме да удържим и да не се отказваме толкова години. Това е дълъг път, от който не само не се уморяваме, но и все по-вдъхновено вървим по

него – ето например само тази година стартирахме три нови формата към „Въведение в съвременното изкуство“ – клуб в Пловдив, лекционни турове с Лъчезар Бояджиев в София и едноименна рубрика в Капитал LIGHT.

Другото, което забелязвам, е, че изграждаме около себе си публика, която е ярна и се развива с нас. Имаме регулярни посетители, които идват на всичките ни курсове, лекции с гост-лектори, лекционни турове.

Разбира се, има още много, което бих си пожелала. Както споменах, съвременното изкуство вече е по-видимо, по-достъпно, в това число и в медиите. Но някак си така се случи, че специализираните медии за изкуство просто изчезнаха. С това изчезва и критиката, а тя е от изключителна важност за разбирането на изкуството и създаването на критическо мислене. Затова и толкова се радвам, че миналата година разширихме Artnewscafe бюлетин и като платформа за критически текстове. Надяваме се да продължаваме в тази насока, но и цялостно да се говори и мисли повече за изкуство, не просто да се наблюдава.

Един от образователните ни проекти, който все още не е развил потенциала си, а знам, че е много важен, е Форум Колекционери. Това е проект, който цели да популяризира колекционирането на съвременно изкуство. Защото колекционирането не е само за милионери, които не знаят какво да правят с парите си. Колекционирането е и огромна страст, но и усет, баланс и мисъл. То е инвестиция, но и меценатство. Именно това ми се иска да покажем на хората чрез проекта Форум Колекционери и знам, че това е важно и цялостно за осъзнаването на съвременното изкуство, как то функционира, колко е достъпно и т.н.

Въведение в съвременното изкуство 2014, Медия или концепция, лекция на Диана Попова, СГХГ

Р.М.: *Как се възприема в момента нашето съвременно изкуство в Централна и Западна Европа? С какъв недоразгърнат, но все пак реалистичен, потенциал разполагаме – както в имиджов, така и в пазарен план?*

В.С.: Българското съвременно изкуство – не просто като присъствие на отделни автори, а по-цялостно – просто го няма на световната карта. Няма ни на Венецианското биенале, няма ни в големите музейни изложби по света. На панаирите, в които участва нашата галерия, почти винаги сме единствените от България. Още по-притеснителното е, че България липсва дори и когато става дума за изкуство от Източна Европа. Миналата година например имаше огромна изложба в МОМА, Ню Йорк, посветена на модернизма в Източна Европа, и България отново я нямаше. И това е големият проблем – че българското съвременно изкуство няма видимост в чужбина. За това е нужна много работа, сцената цялостно да се отвори. Затова ние работим и инвестираме толкова много в участието и представянето на български

автори на международни панаири, затова сега издаваме двуезична история на българското съвременно изкуство и затова организирахме и [Фокус България на Vienna Contemporary](#), което според мен беше огромна крачка. А потенциал, разбира се, има – в България има прекрасни автори, изкуството ни има специфика, която привлича интереса на музеи, куратори, колекционери от цял свят, но за целта те трябва някак да достигнат до него. Ето и един пример – белгийският колекционер Юго Вутен, който от години колекционира българско изкуство именно защото вижда нещо изключително интересно в естетиката, темите. Този потенциал трябва да се разгърне. Ето, гледаме и Румъния, която в последните години дръпна толкова напред. Но просто има още много да се работи. Ние от галерия SARIEV Contemporary и фондация „Отворени изкуства“ именно върху това сме се съсредоточили и образователната ни програма е важна част от тази стратегия. Защото без съвременното изкуство да бъде познато и осъзнато в България, няма как то да излезе навън.

Фокус България на панаира Vienna Contemporary. Alexander Murashkin / viennacontemporary

Р.М.: *Кои от досегашните постижения на фондация „Отворени изкуства“ и галерия „Сариев“ ви носят най-голямо удовлетворение и защо?*

В.С.: Споменах вече Фокус България на Vienna Contemporary миналата година. Това беше невероятно постижение, с което сме много горди. Не само защото представихме България на този толкова важен за изкуството от Източна Европа панаир, но и защото успяхме да обединим много хора от сцената – кураторите Весела Ножарова и Яра Бубнова направиха селекция от над 50 български автори, от различни поколения, различни стилове и техники. Имахме и ежедневна програма с разговори и пърформанси с куратор Десислава Димова. Направихме и публикация с редактор Борис Костадинов.

Разбира се, участията на галерията на едни от най-престижните в Европа панаири – във Виена, Брюксел, Кьолн, Истанбул. Тази година за първи път участвахме в Арт Кьолн, което беше и изобщо първо българско участие на този панаир, който е най-старият за модерно и съвременно изкуство в света и честваше 50-ия си юбилей.

Особено горди сме с образователната си програма – заради резултатите, които сме постигнали през годините, и заради устойчивостта. „Въведение в съвременното изкуство“ се развива с всяка година – миналата имаме за първи път международни лектори в София и стартирахме и курс в Пловдив. Тази година продължаваме да растем с нови инициативи – в София с лекционните турове с Лъчезар Бояджиев, а в Пловдив – с клуб „Въведение в съвременното изкуство“. Споменах вече и едноименната рубрика в

Лайт, която е също важна стъпка в посока присъствие на съвременното изкуство изобщо в медиите в България и достигането до по-голяма аудитория. Artnewscafe бюлетинът ни е също голяма слабост, правим го вече от толкова много години, преминали сме през трудности, но все пак успяваме и дори го разширяваме. Интересно е, че за всичките тези години той не се изчерпа и не стана по-малко значим, точно обратното. С изчезването на специализираните медии за изкуство става все по-трудно да се намери източник на информация за изложби и събития не в един или друг град, а в цялата страна плюс новини и за събития на Балканите и по света. Радваме се много и че се разрасна в платформа за критическа литература. Това е много важно и си пожелаваме успех в тази посока! 😊

Фокус България на панаира Vienna Contemporary. Alexander Murashkin / viennacontemporary

Фокус България на панаира Vienna Contemporary. Пърформанс на Войн де Войн. Alexander Murashkin / viennacontemporary

Платформа „Въведение в съвременното изкуство“

Първата крачка е достъпът до информация с Artnewscafe бюлетин, после следва и достъпът до познание. Именно това е идеята, с която започва образователната платформа „Въведение в съвременното изкуство“. Началото е с образователен курс в София за основите на съвременното изкуство с водещи младите

куратори Светлана Куомджиева, Весела Ножарова и Вера Млечевска. За второто издание вече форматът се разгръща, за да запознава публиката с различните лица на българското съвременно изкуство. [Стефан Николаев](#), [Недко Солаков](#), [Ергин Чавушоглу](#), [Лъчезар Бояджиев](#), [Красимир Терзиев](#), [Петер Цанев](#), [Борис Мисирков](#) и [Георги Богданов](#), [Правдолюб Иванов](#), [Боряна Росса](#) са само някои от художниците, които досега са били гост-лектори. Гледните точки непрекъснато се сменят и обогатяват. В платформата са участвали и куратори, като [Мария Василева](#) и [Диана Попова](#), а изданието през 2015 г. за първи път включва и международни лектори: [Крис Шарп](#) (Мексико Сити), [Рене Блок](#) (Берлин), [Едит Йержабкова](#) и [Зузана Блохова](#) (Прага). Традиционно модератор на софийското „Въведение“ е Вера Млечевска, която този ноември ще провокира публиката с екзистенциални въпроси за края на изкуството (очаквайте информация скоро).

Сигурно се подразбира, че децентрализацията на културния живот в страната и активизирането извън София са една от каузите на ФОИ и SC, които са базирани в Пловдив. Логично, „Въведението“ се разширява и с издание там (а в бъдеще може би и в други градове, но това засега са само идеи). То стартира през 2015 г. с куратора Весела Ножарова.

Минали са вече шест години от първия курс в София и „Въведението“ продължава да привлича нови публики и да се разширява. В това отношение 2016 г. е ключова, защото бележи началото на три нови проекта: едноименен клуб в Пловдив (за приближаване максимално до публиката и обмен с нея), лекционните турове с Лъчезар Бояджиев в София (за изкарване на изкуството и лекциите от традиционния формат) и последния – рубрика в Капитал LIGHT.

Въведение в съвременното изкуство 2015, Кураторите говорят, лекция на Рене Блок (Германия), галерия „Академия“

Лекционен тур с Лъчезар Бояджиев, 14 май, 2016

Книга „Въведение в българското съвременно изкуство“

Какво е типично за съвременното изкуство в България, кога и как „започва“, каква е историята му, кои са най-важните явления, музеи и институции в исторически план? И как всичко това да се направи достъпно не само за българската, но и за международната публика, така че тя да може да разбере българско изкуство? Това са само някои от въпросите, които стоят в основата на издателския проект на ФОИ и SC – „Въведение в българското съвременно изкуство“. Книгата, която ще излезе от печат след броени седмици, ще бъде първото двуезично издание за история на българското съвременно изкуство. Написана е на лесен и достъпен език, така че читателят, без значение дали е от България или не, както и независимо от предварителни знания, да може да си създаде цялостна картина за българското съвременно изкуство. Автор на книгата е кураторът Весела Нождарова, с която стартира и самото „Въведение“.

Форум Колекционери, Въведение в съвременното изкуство 2014, лекция на Георги Войнов, СГХГ

Колекционерски форум

Изкуството е безценно, но това не означава, че няма цена. Съответно, изкуството си има и пазар и купуването му е не просто прищявка, а инвестиция. Трудно е обаче да се очаква за 25 години да се създаде

здрав и функциониращ свободен пазар на изкуство, когато преди това в България възложител и краен потребител на изкуството е била самата държава. Именно заради това ФОИ и SC организират през 2011 г. първия международен Колекционерски форум в Пловдив, на който канят международни лектори от Австрия, Унгария и Белгия, които говорят за колекционирането на съвременно изкуство. По-късно форумът преминава към „Въведение в съвременното изкуство“, като се канят и колекционери, които да изнесат лекции. Първи беше Георги Войнов през 2014 г.

За актуална информация във връзка с разнообразните образователни проекти на ФОИ и SC следете сайтовете им:

www.openarts.info

www.sariev-gallery.com

Радослав Механджийски и Стефка Цанева

*Заглавно изображение: Веселина Сариева на панаира Art International 2015

Публикувано в [Интервю](#). [Постоянна връзка](#).

This site uses Akismet to reduce spam. [Learn how your comment data is processed](#).

Задвижвано с гордост от WordPress.